

Månadsrapport februari

Innehållsförteckning

1. Inledning/Sammanfattning	2
1.1 Väsentliga händelser	3
1.2 Ledningens åtgärder och effektivisering	3
2. KSON-koncernen	4
3. Väsentliga personalförhållanden	5
4. Ekonomi	5
4.1 Utfall och helårsprognos	6
4.1.1 Regionfinansierad verksamhet.....	7
4.1.2 Kommunfinansierad verksamhet.....	10
4.1.3 Politik och förvaltning, gemensam finansiering	15
4.2 Investeringsbehov	16

1. Inledning/Sammanfattning

Med endast två månaders utfall som utgångspunkt motsvarar årsprognosen de kostnader som har budgeterats. Dock förbättras prognosen något inom de kommunala verksamheterna beroende på ökade intäkter i form av statsbidrag, finansiella intäkter samt att KSON redan nu räknar med att göra anspråk på kommunens volymreserv. Inom de regionfinansierade verksamheterna försämrats prognosen något på grund av att intäkterna förväntas bli lägre än budgeterat.

Sammantaget prognostiseras ett underskott om 108,9 mnkr. Den del som finansieras av Norrtälje kommun förväntas ha ett underskott om 68,5 mnkr och regionens del ett underskott om 40,3 mnkr. Utöver det behöver underskottet från 2021 om 5,8 mnkr återställas under 2024. Sammantaget betyder det ett prognostiserat underskott om 114,7 mnkr inklusive återställande av tidigare års underskott.

I KSON:s prognos ingår bland annat en anpassning av ersättningar för LSS-verksamheten till nivån i jämförbara kommuner. I den genomlysning som KSON genomfört av LSS-verksamheten hösten 2023 konstaterats att KSON:s ersättning till Tiohundra AB är betydligt lägre än kostnaderna hos andra kommuner (direktionen 2023-12-07, § 133).

I den granskning som konsultföretaget InRikta AB genomfört på uppdrag av Norrtälje kommun (dnr: KSON 2023-460) konstateras att KSON:s budget för 2024 är anpassad till nuvarande volymer samt att kostnaderna inom samtliga kommunalt finansierade verksamheter är låga. Även efter en höjning av ersättningarna 2024 beräknas kostnaderna vara lägre än genomsnittet i länet.

InRikta AB konstaterar i sin granskning även höga volymer inom särskilda boenden för äldre, samtidigt som besluten efter ärendegranskning bedöms väl motiverade. En ökad satsning på insatser i ordinärt boende bedöms på sikt kunna dämpa volymökningen inom särskilda boenden för äldre, vilket dock förutsätter en förstärkt finansiering.

Förvaltningen ställer sig bakom den rapport som redogjorts för. Det är höga volymer på särskilda boenden för äldre vilket behöver ses över för att säkerställa en långsiktigt hållbar ekonomi. Förvaltningens arbete med biståndsbedömda trygghetsboenden är en åtgärd som syftar till att minska volymerna på särskilda boenden för äldre. Vidare arbetas det med uppsökande verksamhet för att identifiera behoven i ett tidigare skede. Men tanke på den demografiska utmaningen framåt kommer det dock att krävas ytterligare omställningsarbete för att säkerställa en långsiktigt hållbar ekonomi.

Dialog om finansieringen av KSON:s verksamhet förs med förbundsmedlemmarna. Vad gäller KSON:s verksamheter som finansieras av Region Stockholm har en översyn av finansiering och styrning aviserats, där KSON:s tjänstepersoner kommer bjuda in till ett uppstartsmöte under mars.

Till följd av byte av ekonomisystem och kodplansbyte så finns det avvikelser i utfallet som kommer korrigeras senast till delår 1, därav görs ingen analys av utfallet till och med februari.

1.1 Väsentliga händelser

I den budget för 2024 som beslutades av direktionen 7 december 2023 (§ 128) har ersättningar till kommunalförbundets vård- och omsorgsgivare justerats utifrån jämförelser med jämförbara kommuner och regioner. Utöver detta har anpassning skett av ersättningar för LSS-verksamheten till nivån i jämförbara kommuner.

Utifrån de uppdrag förvaltningen fått i samband med delårsrapport 1 och 2 2023 har Norrtälje kommun tillsammans med KSON anlitat företaget InRikta AB för att genomföra volym- och kostnadsanalyser inom de kommunala verksamheterna. Den slutliga rapporten presenterades i februari 2024 och visar att kostnaderna i samtliga verksamheter är låga samt att budgeten är anpassad till nuvarande volymer. Det är höga volymer brukare på särskilt boende för äldre men besluten bedöms som väl motiverade. En utvecklingspotential förefaller ligga främst i insatser i ordinärt boende. Även med de beslutade höjningarna av ersättningar, både inom äldreomsorgen och inom LSS, förefaller budgeten vara väl avvägd. Budgeten är dock förknippad med en viss osäkerhet gällande volymer i särskilda boenden samt hur förändringen av ersättningar inom hemtjänsten kommer att slå. Därav finns det behov av att ta viss höjd för både osäkerheten och kostnader för omställning.

KSON rapporterade in 16 ej verkställda beslut för invånare som inväntar plats på gruppboende och serviceboende per 2023-12-31. Effekten av ej verkställda beslut är både ekonomisk och social. I snitt kostar en plats på gruppboende och serviceboende en miljon kronor per år vilket innebär en större latent kostnad som inte återfinns i budget 2024. I och med att Norrtälje kommun har platsbrist innebär det att invånare som beviljats boende i en längre utsträckning bor med sina föräldrar. Det innebär en fördröjning i individens inträde i självständigt boende samt slitningar i familjen. Vid en oskälig väntan på boende riskerar KSON att erläggas en särskild avgift enligt LSS. Avgiften kan uppgå till en miljon kronor per år och individ.

Även inom de regionfinansierade verksamheterna kommer en översyn att göras. För att stärka och utveckla styrningen har regionstyrelsen fått i uppdrag att genomföra en översyn av finansiering och styrning av Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtälje. Arbetet ska göras i nära dialog med Norrtälje kommun i syfte att värna den sammanhållna vården inom Norrtäljemodellen samtidigt som administration och onödig byråkrati ska minska. Målet ska alltid vara att utveckla Norrtäljemodellen och förbättra förutsättningarna för en samordnad vård och omsorg.

Budgeten för 2024 kommer ligga till grund för den kommande planeringsperioden och fortsatta dialoger kommer att föras med båda huvudmän.

1.2 Ledningens åtgärder och effektivisering

I ovan nämnda rapporten konstateras att nettokostnaden för äldreomsorgen i Norrtälje kommun lägre än snittet i jämförbara kommuner i Stockholms län. Alla kostnader i Norrtälje är relativt låga i förhållande till referenskostnaden (sjunde lägst av 26 kommuner i länet).

Trots låga kostnader är det relativt höga volymer brukare på särskilt boende för äldre. Även om besluten bedöms som välgrundade behöver det ses över för att säkerställa en långsiktigt

hållbar ekonomi. Förvaltningens arbete med biståndsbedömda trygghetsboenden är en åtgärd som syftar till att minska volymerna på särskilda boenden för äldre. Vidare arbetas det med uppsökande verksamhet för att identifiera behoven i ett tidigare skede. Men tanke på den demografiska utmaningen framåt kommer det dock att krävas ytterligare omställningsarbete för att säkerställa en långsiktigt hållbar ekonomi.

KSON inleder under första delen av 2024 en genomlysning av insatserna ledsagning, avlösarservice och personlig assistans. Syftet med genomlysningen är att säkerställa kvaliteten i genomförandet av insatserna samt säkerställa att beslut verkställs.

Inom de regionfinansierade delarna har dialog förts dels avseende de delar av verksamheterna som inte KSON kan påverka själva, såsom kostnader vid regionens övriga sjukhus samt läkemedelsförmånen, dels avseende finansieringen. Inför 2024 har man ökat ersättningarna något för att kompensera för de ökade kostnaderna som uppstår när regionen satsas på sjukhusen. Dock återstår att se om det kommer att räcka hela vägen.

För att stärka och utveckla styrningen har regionstyrelsen fått i uppdrag att genomföra en översyn av finansiering och styrning av Kommunalförbundet Sjukvård och omsorg i Norrtälje. I detta ska bland annat kostnader för läkemedel och Norrtäljes invånares vård i andra delar av länet ses över. Regionledningskontoret har påbörjat denna översyn och kommer under våren att bjuda in tjänsteperson från KSON för ett uppstartsmöte där man går igenom hur detta är tänkt att hanteras.

Vad gäller effektivitet rankas exempelvis KSON på 16:e plats i Stockholms län och på 69:e plats i landet 2023 i SPF Seniorernas hemtjänstindex. I Socialstyrelsens brukarundersökning 2023 "Vad tycker de äldre om äldreomsorgen?" var 91 procent nöjda med sin hemtjänst och 83 procent nöjda med sitt äldreboende i Norrtälje kommun. I årsredovisning 2023 konstateras att KSON har en god måluppfyllelse.

2. KSON-koncernen

Region Stockholm och Norrtälje kommun är medlemmar i KSON. De styr genom en gemensamt beslutad förbundsordning. Där anges vilka angelägenheter de överlämnat till KSON - i korthet att ansvara för sammanhållen hälso-, sjukvård och omsorg till invånarna i Norrtälje kommun, inklusive hälsofrämjande och förebyggande insatser. KSON:s verksamhet finansieras huvudsakligen genom bidrag från medlemmarna.

I förhållande till medlemmarna är KSON en fristående juridisk person, där direktionen svarar för den politiska styrningen med stöd från dess förvaltning, som är en självständig myndighet. KSON äger även samtliga aktier i Tiohundra AB, som bedriver vård- och omsorgsverksamhet på uppdrag av KSON. Det är KSON som svarar för samtliga frågor rörande bolaget och dess relation med förbundsmedlemmarna.

KSON:s direktion styr verksamheten huvudsakligen genom avtal med vård- och omsorgsgivare, i vissa fall i samarbete med Region Stockholms hälso- och sjukvårdsnämnd (HSN) och dess förvaltning (HSF). Även det helägda Tiohundra AB styrs huvudsakligen på detta sätt.

Utifrån förbundsordningen har uppgiften delats in i sju områden, enligt följande:

1. Primärvård
2. Specialiserad vård
3. Insatser för äldre personer
4. Insatser för personer med funktionsnedsättning (LSS, SFB & HSL)
5. Insatser för personer med funktionsnedsättning (ej LSS & SFB)
6. Färdtjänst/riksfärdtjänst samt öppen förskola
7. Förvaltning & politik

De olika verksamhetsområdena är anpassade efter den verksamhetsindelning som Statistiska centralbyrån (SCB) använder sig av för rapportering i räkenskapsammandraget (RS).

Ovanstående områden delas även in under region- respektive kommunfinansierad verksamhet enligt följande:

Regionfinansierad verksamhet:

- Primärvård
- Specialiserad vård
- Förvaltning & politik, fördelas enligt schablon med 60 procent av kostnaderna.

Kommunfinansierad verksamhet:

- Insatser för äldre personer
- Insatser för personer med funktionsnedsättning (LSS, SFB & HSL)
- Insatser för personer med funktionsnedsättning (ej LSS & SFB)
- Färdtjänst/riksfärdtjänst samt öppen förskola
- Förvaltning & politik, fördelas enligt schablon med 40 procent av kostnaderna.

3. Väsentliga personalförhållanden

Den kommunala biståndsbedömningen är en del av kommunalförbundets kärnverksamhet och omfattar personal som arbetar med bistånd för äldre personer och personer med funktionsnedsättning. Antal årsarbetare beräknas till 75 under 2024.

Till kommunalförbundets förvaltning räknas dess politiska organ, revision, ledning och administration. Förutom ledning och administration svarar förvaltningen för ägar- och beställarstyrning samt utvecklings- och utredningsuppdrag. Antal årsarbetare beräknas till 34 under 2024.

För 2024 beräknas antalet årsarbetare till 109 personer vilket sammantaget beräknas kosta 82,5 mnkr. Därtill kommer ökade kostnader med anledning av det nya pensionsavtalet (AKAP-KR) som beräknas till 5,5 mnkr under 2024.

4. Ekonomi

Kommunalförbundet finansieras med medlemsbidrag från Region Stockholm och Norrtälje kommun.

För 2024 uppgår medlemsbidraget från Norrtälje kommun till 1 360,8 mnkr. Utöver detta har kommunen beslutat om pensionskompensation till Tiohundra AB om 16,8 mnkr, vilket går direkt till bolaget.

Inför 2024 har fullmäktige i Region Stockholm beslutat om medlemsbidrag till förbundet på 2 100,2 mnkr. Förutom verksamhetsbidraget på 1 936,5 mnkr inkluderas tre justeringar:

- 74,6 mnkr tillförs för ökade kostnader för norrtäljebornas vård i regionen.
- 33,0 mnkr tillförs för ökade kostnader för den faktiska kostnaden för läkemedelsförmånen, i stället för den schablon som hitintills använts.
- 56,2 mnkr tillförs som särskild satsning på akutsjukhusen, där hela beloppet tillfaller Tiohundra AB för Norrtälje sjukhus.

Därutöver tillförs kommunalförbundet ytterligare ersättningar via hälso- och sjukvårdsnämnden (HSN) avseende ökade kostnader för vård utanför Norrtälje kommun som konsekvens av tillskottet med 1 044 mnkr till regionens akutsjukhus, motsvarande 73,3 mnkr.

Utöver det kommer Region Stockholm, via hälso- och sjukvårdsnämnden (HSN), att 2024 tillföra Tiohundra AB ersättning för ökade pensionskostnader med 144,1 mnkr.

I KSON:s budget 2024 ingick även ytterliga justering av uppräknings 2024 om 18,2 mnkr. Det har dock konstaterats att dessa uppräknings inte kommer att ske 2024 vilket medför en försämrad prognos med motsvarande belopp.

Utöver medlemsbidraget ska medlemmarna tillföra specialdestinerade statsbidragen avsedda för kommunalförbundets verksamhetsområden. De allra flesta statsbidrag är riktade och kräver särskild prestation och kan därmed inte finansiera drift av befintlig verksamhet. Vad gäller statsbidragen från Region Stockholm eftersträvas en följsamhet till regionens hantering av statsbidragen. För 2024 prognostiseras en intäkt om 48 mnkr avseende statsbidrag från Region Stockholm och 5 mnkr avseende statsbidrag från Norrtälje kommun.

I den granskning som konsultföretaget InRikta AB genomfört på uppdrag av Norrtälje kommun (dnr: KSON 2023-460) konstateras att KSON:s budget för 2024 är anpassad till nuvarande volymer samt att kostnaderna inom samtliga kommunalt finansierade verksamheter är låga. Även efter en höjning av ersättningarna 2024 beräknas kostnaderna vara lägre än genomsnittet i länet.

4.1 Utfall och helårsprognos

Till följd av byte av ekonomisystem och kodplansbyte så finns det avvikelser i utfallet som kommer korrigeras senast till delår 1, därav görs ingen analys av utfallet till och med februari.

För de kommunfinansierade verksamheterna prognostiseras ett underskott om 68,5 mnkr att jämföra med ett underskott om 89,7 mnkr i budget 2024. Sammantaget prognostiseras intäkterna öka med 21,2 mnkr avseende statsbidrag, finansiella intäkter samt att KSON redan nu begär anslag ur Norrtälje kommuns volymreserv.

För de regionfinansierade verksamheterna prognostiseras ett underskott om 46,1 mnkr. Att underskottet har ökat jämfört med budget 2024 beror på att medlemsbidraget inte blir så stort

som budgeterat samt att Region Stockholm behöver återställa underskottet från 2021 om 5,8 mnkr.

Sammantaget prognostiserar kommunalförbundet ett underskott om 108,9 mnkr 2024 enligt tabellen nedan.

Finansiering och nettokostnader per verksamhetsområde (mnkr)	Jan-feb 2024			Budget och prognos helår 2024			
	Utfall perioden	Budget perioden	Avvikelse perioden	Budget 2024	Prognos 2024	Avvikelse budget-prognos	Utfall 2023
Finansiering							
Medlemsbidrag (inkl. justeringar) Region Stockholm	446,1	365,3	80,8	2 191,7	2 173,6	-18,2	1 987,7
Övriga satsningar Region Stockholm	0,0	24,0	-24,0	144,1	144,1	0,0	110,8
Statsbidrag Region Stockholm	0,0	8,0	-8,0	48,0	48,0	0,0	67,8
Medlemsbidrag Norrtälje kommun	226,8	226,8	0,0	1 360,8	1 360,8	0,0	1 292,1
Övriga satsningar Norrtälje kommun	0,0	2,8	-2,8	16,8	30,6	13,8	30,4
Statsbidrag Norrtälje kommun	0,0	0,0	0,0	0,0	5,0	5,0	54,9
Summa finansiering	672,9	626,9	46,0	3 761,4	3 762,1	0,6	3 543,7
Nettokostnader, verksamhet							
Primärvård	-113,5	-115,7	2,2	-693,9	-693,9	0,0	-634,5
Specialiserad vård	-328,8	-281,1	-47,7	-1 686,5	-1 686,5	0,0	-1 583,6
Insatser för äldre personer	-146,4	-154,2	7,8	-925,0	-925,0	0,0	-890,7
Insatser enligt LSS, SFB och HSL	-68,4	-67,8	-0,6	-406,7	-406,7	0,0	-366,4
Insatser till personer med funktionsnedsättning (ej LSS/SFB)	-18,7	-18,9	0,2	-113,5	-113,5	0,0	-104,3
Färdtjänst/riksfärdtjänst samt öppen förskola	-0,5	-0,5	0,0	-2,7	-2,7	0,0	-2,5
Förvaltning & Politik	-6,5	-8,1	1,6	-48,6	-48,6	0,0	-44,4
Finansiella poster	0,0	0,0	0,0	0,0	6,0	6,0	9,5
Summa kostnader	-682,8	-646,2	-36,6	-3 876,9	-3 870,9	6,0	-3 616,9
Resultat	-9,9	-19,2	9,4	-115,5	-108,9	6,6	-73,2
<i>Ytterligare finansiering / effektivisering Region Stockholm</i>	<i>-0,1</i>	<i>-4,3</i>	<i>4,2</i>	<i>-31,6</i>	<i>-46,1</i>	<i>-14,6</i>	<i>-72,5</i>
<i>Ytterligare finansiering / effektivisering Norrtälje kommun</i>	<i>-9,8</i>	<i>-15,0</i>	<i>5,2</i>	<i>-89,7</i>	<i>-68,5</i>	<i>21,2</i>	<i>-0,7</i>
Resultat efter finansiering/effektivisering	0,0	0,0	0,0	5,8	5,8	0,0	0,0
Återställande - tidigare underskott (2021)				5,8	5,8		0,0
<i>Varav Region Stockholm</i>				<i>34,4</i>	<i>34,4</i>		
<i>Varav Norrtälje kommun</i>				<i>-28,6</i>	<i>-28,6</i>		
Resultat efter återställande				0,0	0,0		-73,2

*2019 och 2020 års underskott återställdes 2022, därav ingen återställning 2023

Prognosen för 2024 innehåller flera faktorer av osäkerhet. Framför allt är det kostnaderna för Norrtäljebornas vård i Region Stockholm som är svåra att förutse. Ökade anslag samt satsningar som beslutas av regionens hälso- och sjukvårdsnämnd kommer sannolikt även att påverka kostnaderna för kommunalförbundet. Även prognosen inom äldreomsorgen är förknippad med en viss osäkerhet. Det gäller volymer i särskilda boenden samt hur förändringar i ersättningen till hemtjänsten kommer att slå.

Även statsbidrag via medlemmarna och vad som tillfaller kommunalförbundet är svårt att prognostisera.

4.1.1 Regionfinansierad verksamhet

En stor utmaning inom kommunalförbundets verksamheter som finansieras av Region Stockholm är att de kostnader som regionen påför förbundet ökat snabbare än medlemsbidraget – kostnader som kommunalförbundet inte kan påverka. Exempel på detta är kostnader för vård av norrtäljebor i Region Stockholm och för läkemedelsförmånen. En konsekvens av detta är att en allt mindre del av medlemsbidraget ska räcka till den hälso- och sjukvård som bedrivs inom Norrtälje kommun, där invånarnas behov är stora och ökar.

Regional verksamhet	Jan-feb 2024			Budget och prognos helår 2024			
	Utfall perioden	Budget perioden	Avvikelse perioden	Budget 2024	Prognos 2024	Avvikelse budget-prognos	Utfall 2023
Finansiering och nettokostnader per verksamhetsområde (mnr)							
Finansiering							
Medlemsbidrag (inkl. justeringar) Region Stockholm	446,1	365,3	80,8	2 191,7	2 173,6	-18,2	1 987,7
Övriga satsningar Region Stockholm	0,0	24,0	-24,0	144,1	144,1	0,0	110,8
Statsbidrag Region Stockholm	0,0	8,0	-8,0	48,0	48,0	0,0	67,8
Summa finansiering	446,1	397,3	48,8	2 383,8	2 365,7	-18,2	2 166,3
Nettokostnader, verksamhet							
Primärvård	-113,5	-115,7	2,2	-693,9	-693,9	0,0	-634,5
Specialiserad vård	-328,8	-281,1	-47,7	-1 686,5	-1 686,5	0,0	-1 583,6
Förvaltning & Politik	-3,9	-4,9	0,9	-29,2	-29,2	0,0	-26,2
Finansiella poster	0,0	0,0	0,0	0,0	3,6	3,6	5,6
Summa kostnader	-446,2	-401,6	-44,6	-2 409,6	-2 406,0	3,6	-2 238,7
Resultat	-0,1	-4,3	4,2	-25,8	-40,3	-14,6	-72,5

4.1.1.1 Primärvård

Förbundet bekostar all produktion av primärvård inom Norrtälje kommun medan Region Stockholm bekostar den samma i övriga länet. Huvuddelen av kommunalförbundets primärvård omfattas av lagen om valfrihetssystem (LOV), som innebär fri etablering för vårdgivare som patienten kan välja emellan.

Nettokostnader primärvård (mnr)	Jan-feb 2024			Budget och prognos helår 2024			
	Utfall perioden	Budget perioden	Avvikelse perioden	Budget 2024	Prognos 2024	Avvikelse budget-prognos	Utfall 2023
Bidrag	-0,6	0,0	-0,6	0,0	0,0	0,0	0,0
Läkemedelsförmån	53,5	50,9	2,5	305,6	305,6	0,0	263,9
Husläkarverksamhet (HLM)	36,7	37,9	-1,1	227,2	227,2	0,0	199,0
Kundval	13,0	13,7	-0,7	82,2	82,2	0,0	95,9
Rehab	4,0	5,2	-1,2	31,3	31,3	0,0	30,8
Övrigt	6,8	7,9	-1,2	47,6	47,6	0,0	45,0
Summa	113,5	115,7	-2,2	693,9	693,9	0,0	634,5

Sammantaget beräknas kostnaderna öka med 59,4 mnr jämfört med 2023. Ökningen beror dels på ökade kostnader för läkemedelsförmånen, dels på uppräknningar av avtal samt volymökningar. Läs mer om de största verksamhetsområdena nedan.

Läkemedelsförmån

Jämfört med 2023 väntas förbundets kostnader för läkemedelsförmånen öka med 41,8 mnr 2024. Hitintills har regionen belastat förbundet med 3,37 procent av deras totala kostnad men från och med 2024 kommer de att påföra förbundet den faktiska kostnaden. Förbundets kostnader ökar därmed ytterligare, vilket för 2024 kompenseras med ökat medlemsbidrag om 33,0 mnr.

Husläkarverksamhet

Förbundets ersättningar för husläkaruppdraget strävar mot följsamhet till regionens. Regionens ersättningar är för närvarande något högre, varpå budgeten för 2024 innehåller höjda ersättningar. Tillsammans med volymökningar beräknas kostnaderna öka med 28,2 mnr, jämfört med 2023.

Kundval

En ny ersättningsmodell inom kundvalet – det vill säga hemtjänst, basal hemsjukvård och hemrehabilitering - har beslutats av direktionen (protokoll 2023-11-16, § 117). Den nya modellen innehåller flera förändringar, bland annat remisskrav för basal hemsjukvård. Ersättningen för HSL-journaler höjs och utförarna kommer att ersättas för den faktiska tiden hos kund. Då modellen är helt ny och bygger på ersättning för tid hos kund är det svårt att prognosticera kostnaderna, men noggranna uppföljningar kommer att göras månatligen.

4.1.1.2 Specialiserad vård

Kommunalförbundet bekostar huvuddelen av Norrtäljebornas specialiserad vård inom Stockholms län.

Nettokostnader specialiserad vård (mnkr)	Jan-feb 2024			Budget och prognos helår 2024			
	Utfall perioden	Budget perioden	Avvikelse perioden	Budget 2024	Prognos 2024	Avvikelse budget-prognos	Utfall 2023
Bidrag	83,9	23,8	60,0	143,0	143,0	0,0	116,1
Region Stockholms sjukhus	100,5	100,8	-0,4	605,1	605,1	0,0	531,4
Vårdval Sthlm	14,5	14,4	0,1	86,4	86,4	0,0	84,6
Norrtälje sjukhus	89,6	100,3	-10,7	602,0	602,0	0,0	609,2
Psykiatri	24,7	24,8	-0,1	148,8	148,8	0,0	140,4
Asih	11,1	11,8	-0,7	71,1	71,1	0,0	70,9
Övrigt	4,5	5,0	-0,6	30,2	30,2	0,0	31,0
Summa	328,8	281,1	47,7	1 686,5	1 686,5	0,0	1 583,6

Sammantaget beräknas kostnaderna öka med 76,0 mnkr jämfört med 2023 om man bortser från utbetalda bidrag, vilket motsvaras av lika stora intäkter. Ökningen beror främst på ökade kostnader för vård av norrtäljebor vid regionens övriga sjukhus. Läs mer om de största verksamhetsområdena nedan.

Bidrag

Bidrag avser ersättningar för ökade pensionskostnader till Tiohundra AB. För 2024 beräknas pensionskostnaderna och bidraget ökar med 26,9 mnkr jämfört med 2023. Dessa kostnader ersätts i sin helhet av Region Stockholm.

Region Stockholms sjukhus

Inför 2024 har Region Stockholms hälso- och sjukvårdsnämnd (HSN) tecknat nya sjukhusavtal med akutsjukhusen i Region Stockholm. Utformningen av dessa påverkar kommunalförbundets kostnader för Norrtäljebornas vård vid dessa sjukhus. Då avtal helt hanteras av HSN, har förbundets budget för 2024 baserats på de beräkningarna hälso- och sjukvårdsförvaltningen (HSF) tagit fram avseende kommunalförbundets del av kostnaderna på respektive sjukhus. För 2024 väntas kostnaderna öka med 73,7 mnkr, jämfört med 2023, vilket motsvarar 13,9 procent. Dessa kostnadsökningar har till viss del kompenseras av ökat medlemsbidrag från Region Stockholm.

Vårdval Stockholm

Även Region Stockholms vårdval hanteras av HSN och HSF men har direkt påverkan på kommunalförbundets kostnader för Norrtäljebornas vård inom dessa vårdval. För 2024 väntas kostnaderna öka med 1,7 mnkr, jämfört med 2023.

Norrtälje sjukhus

Nytt sjukhusavtal trädde i kraft 2024-01-01 även för Norrtälje sjukhus, framtaget i samverkan med HSF och på samma sätt som för Region Stockholms akutsjukhus.

Psykiatri

Psykiatrisk vård till norrtäljeborna tillhandahålls huvudsakligen av Tiohundra AB och Stockholms läns sjukvårdsområde (SLSO). Kommunalförbundets kostnader för psykiatri 2024 väntas öka med 8,3 mnkr, jämfört med 2023. I detta har den indexreglerade ersättningen till SLSO inräknats, liksom viss förstärkning av Tiohundra AB:s barn- och ungdomspsykiatri (BUP), för att möta ökade behov.

4.1.2 Kommunfinansierad verksamhet

I den budget för 2024 som beslutades av direktionen 7 december 2023 (§ 128) har ersättningar till kommunalförbundets vård- och omsorgsgivare justerats utifrån jämförelser med jämförbara kommuner och regioner. Utöver detta har anpassning skett av ersättningar för LSS-verksamheten till nivå i jämförbara kommuner.

I Norrtälje kommuns Mål och budget för 2024 (fullmäktige 2023-06-26, §88), har kommunalförbundet ombetts att utreda möjligheten att erbjuda alla som fyllt 85 år rätt till plats på ett äldreboende, utan krav på biståndsbedömning. Ett sådant eventuellt beslut finns inte med i prognosen för 2024 utan kräver särskilt ställningstagande.

Kommunal verksamhet	Jan-feb 2024			Budget och prognos helår 2024			
	Utfall perioden	Budget perioden	Avvikelse perioden	Budget 2024	Prognos 2024	Avvikelse budget-prognos	Utfall 2023
Finansiering och nettokostnader per verksamhetsområde (mnkr)							
Finansiering							
Medlemsbidrag Norrtälje kommun	226,8	226,8	0,0	1 360,8	1 360,8	0,0	1 292,1
Övriga satsningar Norrtälje kommun	0,0	2,8	-2,8	16,8	30,6	13,8	30,4
Statsbidrag Norrtälje kommun	0,0	0,0	0,0	0,0	5,0	5,0	54,9
Summa finansiering	226,8	229,6	-2,8	1 377,6	1 396,4	18,8	1 377,5
Nettokostnader, verksamhet							
Insatser för äldre personer	-146,4	-154,2	7,8	-925,0	-925,0	0,0	-890,7
Insatser enligt LSS, SFB och HSL	-68,4	-67,8	-0,6	-406,7	-406,7	0,0	-366,4
Insatser till personer med funktionsnedsättning (ej LSS/SFB)	-18,7	-18,9	0,2	-113,5	-113,5	0,0	-104,3
Färdtjänst/riksfärdtjänst samt öppen förskola	-0,5	-0,5	0,0	-2,7	-2,7	0,0	-2,5
Förvaltning & Politik	-2,6	-3,2	0,6	-19,4	-19,4	0,0	-18,2
Finansiella poster	0,0	0,0	0,0	0,0	2,4	2,4	3,9
Summa kostnader	-236,6	-244,6	8,0	-1 467,3	-1 464,9	2,4	-1 378,2
Resultat	-9,8	-15,0	5,2	-89,7	-68,5	21,2	-0,7

4.1.2.1 Insatser för äldre personer

Insatser för äldre personer enligt socialtjänstlagen och hälso- och sjukvårdslagen avser Norrtäljebor 65 år och äldre. Även personer under 65 år kan vara berättigade till specifika insatser, vilka här också inkluderas.

Nettokostnader insatser för äldre personer (mnkr)	Jan-feb 2024			Budget och prognos helår 2024			
	Utfall perioden	Budget perioden	Avvikelse perioden	Budget 2024	Prognos 2024	Avvikelse budget-prognos	Utfall 2023
Bidrag	0,0	2,8	-2,8	16,8	16,8	0,0	56,9
Biståndsbedömning	4,5	5,5	-0,9	32,8	32,8	0,0	27,0
Särskilt boende	104,0	102,3	1,7	613,9	613,9	0,0	567,5
Korttidsboende	2,7	2,9	-0,2	17,4	17,4	0,0	16,1
Hemtjänst i ordinärt boende	33,6	37,2	-3,6	223,0	223,0	0,0	204,5
Dagverksamhet	0,0	1,0	-1,0	6,2	6,2	0,0	7,7
Öppen verksamhet (Roslagsmodellen)	0,1	0,2	-0,1	1,2	1,2	0,0	1,0
Annat boende (HVB Sol extern)	1,0	1,3	-0,2	7,6	7,6	0,0	6,3
Övrigt	0,4	1,0	-0,6	6,1	6,1	0,0	3,9
Summa	146,4	154,2	-7,8	925,0	925,0	0,0	890,7

Prognosen för 2024 är förknippad med en viss osäkerhet gällande volymer i särskilda boenden samt hur förändringen av ersättningar inom hemtjänsten kommer att slå. Därav kan det finnas det behov av att ta viss höjd för både osäkerheten och kostnader för omställning.

Biståndsbedömning avser den bemanning som krävs för att hantera ansökningar, utreda behov, bevilja omsorgsinsatser och följa upp dessa. Kapaciteten i biståndsbedömningen följer befolkningens behov.

Sammantaget beräknas kostnaderna öka med 74,4 mnkr om man bortser från utbetalda bidrag, vilket motsvaras av lika stora intäkter. Ökningen beror dels på uppräknig av ersättningar till utförare, dels volymökningar. Läs mer om de största verksamhetsområdena nedan.

Bidrag

Under bidrag redovisas ersättningar i form av bidrag som betalas ut till utförare och som motsvaras av lika stora intäkter. Under 2023 har 40,3 mnkr betalats ut till utförare i form av vidarebefordrade statsbidrag samt 16,6 mnkr i ersättning från Norrtälje kommun till Tiohundra AB för ökade pensionskostnader. I budget 2024 är endast pensionskostnaderna till Tiohundra medräknade utifrån att inga övriga beslut om statsbidrag skett i skrivande stund.

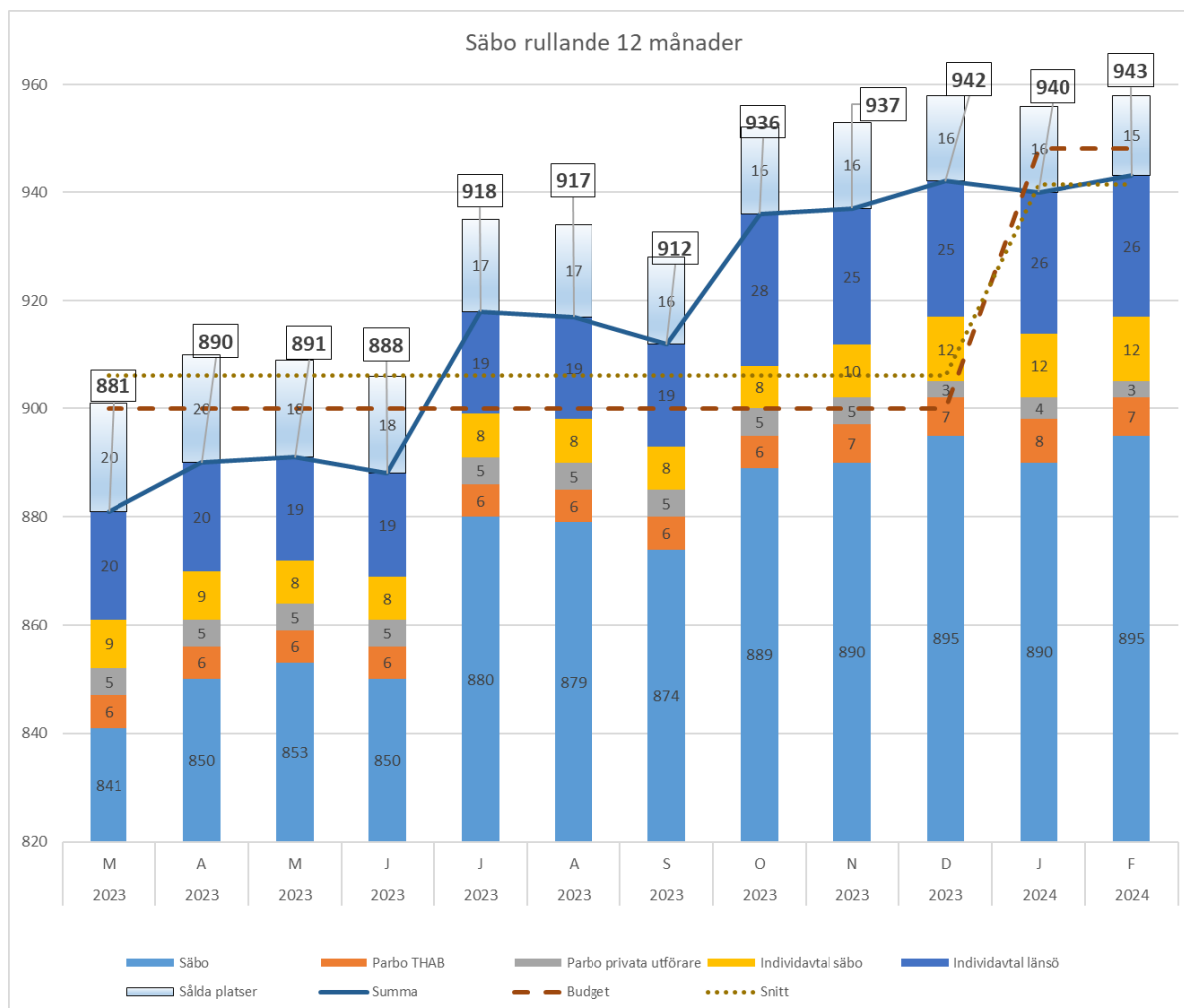
Särskilt boende

För närvarande finns tillgång till platser inom särskilda boende för äldre, men från och med 2026 väntas brist på platser. För 2024 prognostiseras ett snitt på 948 platser per månad till en kostnad på till cirka 720 tkr per år. Utöver detta prognostiseras en intäkt om ca 75 tkr per person och år, vilket innebär en nettokostnad på cirka 645 tkr per person och år.

Volymer inom särskilt boende	Utfall 2022	Utfall 2023	Budget 2024	Utfall jan-feb 2024	Prognos 2024
Särskilt boende för äldre (snitt årsplatser)	850	906	948	942	948
Summa nettokostnad / år, mnkr	518,2	567,5	613,9	-	613,9
Nettokostnad / person / år, tkr	609,6	626,3	647,6	-	647,6

Historiskt kan man se att den stora ökningen av personer på särskilt boende sker under hösten, se diagram nedan. Det innebär att lägre volymer under januari och februari inte betyder att helårssnittet kommer att bli lägre än budgeterat.

Då volymerna på särskilt boende för äldre är höga behöver det ses över för att säkerställa en långsiktigt hållbar ekonomi. Förvaltningens arbete med biståndsbedömda trygghetsboenden är en åtgärd som syftar till att minska volymerna på särskilda boenden för äldre. Vidare arbetas det med uppsökande verksamhet för att identifiera behoven i ett tidigare skede. Med tanke på den demografiska utmaningen framåt kommer det dock att krävas ytterligare omställningsarbete för att säkerställa en långsiktigt hållbar ekonomi.

Hemtjänst i ordinärt boende

Den 1 februari ändrades ersättningsmodellen inom kundvalet så att utförarna ersätts för faktiskt utförd tid i stället för beviljad tid. För 2024 prognostiseras att den utförda tiden kommer upp gå till 87% av beviljad tid. Förändringen innefattar även uppräknig av ersättningen till utförare.

Volym och nyckeltal inom insatser för äldre	Utfall 2022	Utfall 2023	Budget 2024	Utfall feb 2024*	Prognos 2024
Hemtjänsttimmar beviljad tid (snitt timmar per månad)	39 644	37 697	39 000	36 033	39 000
Hemtjänsttimmar utförd tid (snitt timmar per månad)	25 766	25 684	33 930	30 723	33 930
Utförd av beviljad tid, procent	65,0%	68,1%	87,0%	85,0%	87,0%

*utfall bara avseende februari pga. nya modellen börjar då

Under 2023 öppnades även det första biståndsbedömda trygghetsboendet i Rimbo. Förbundet finansierar boendets trygghetsvård och gemensamhetsytor medan de enskildas hemtjänstinsatser hanteras enligt ovan. Planering finns för fler biståndsbedömda trygghetsboenden.

4.1.2.2 Insatser för personer med funktionsnedsättning (LSS, SFB & HSL)

Insatser för personer med funktionsnedsättning sker utifrån LSS, lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (SFS 1993:387), SFB, socialförsäkringsbalk (SFS 2010:110) och HSL, hälso- och sjukvårdslagen (SFS 2017:30).

Nettokostnad, insatser enligt LSS, SFB och HSL (mnkr)	Jan-feb 2024			Budget och prognos helår 2024			
	Utfall perioden	Budget perioden	Avvikelse perioden	Budget 2024	Prognos 2024	Avvikelse budget-prognos	Utfall 2023
Biståndsbedömning	1,8	2,1	-0,3	12,3	12,3	0,0	10,6
Boende LSS, vuxna	34,7	34,6	0,1	207,5	207,5	0,0	182,2
Boende LSS, barn och unga	3,3	3,1	0,2	18,6	18,6	0,0	15,5
Assistansersättning SFB, Pers. ass. 9:2	8,7	8,5	0,1	51,2	51,2	0,0	49,5
Daglig verksamhet LSS	14,1	13,9	0,3	83,1	83,1	0,0	80,6
Övrigt	5,7	5,6	0,1	33,8	33,8	0,0	28,0
Summa	68,4	67,8	0,6	406,7	406,7	0,0	366,4

Sammantaget beräknas kostnaderna att öka med 40,3 mnkr 2024, jämfört med 2023, vilket beror på uppräknig av ersättningar. Läs mer om de största verksamhetsområdena nedan.

Biståndsbedömning avser den bemanning som krävs för att hantera ansökningar, utreda behov, bevilja omsorgsinsatser och följa upp dessa. Kapaciteten i biståndsbedömningen följer befolkningens behov.

Volymen inom insatser enligt LSS, SFB och HSL	Utfall 2022	Utfall 2023	Budget 2024	Utfall jan-feb 2024	Prognos 2024
Boende LSS, vuxna THAB	172	173	176	173	176
Boende LSS, vuxna Köpta platser	34	45	42	45	42
Boende LSS, barn och unga THAB	4	2	2	2	2
Boende LSS, barn och unga Köpta platser	7	8	8	8	8
Årsplatser, daglig verksamhet LSS THAB	242	254	267	267	267
Årsplatser, daglig verksamhet LSS Köpta platser	63	73	85	85	85

Boende LSS, vuxna

Särskilda boenden för personer med funktionsnedsättningar (LSS) bedrivs huvudsakligen i egen regi av Tiohundra AB där bostadsbestånd tillhandahålls av Norrtälje kommun. Då beståndet inte tillgodoser behoven tvingas KSON i stället direktupphandla boendeplatser, vilket är en dyrare lösning. Prognosen för 2024 är beräknad på nuvarande volymer vilket innebär att ifall fler boendeplatser behöver direktupphandlas kommer kostnaderna att öka.

I den genomlysning som KSON genomfört av LSS-verksamheten hösten 2023 konstaterades att KSON:s ersättning till Tiohundra AB är betydligt lägre än kostnaderna hos andra kommuner (direktionen 2023-12-07, § 133). I prognosen för 2024 ingår bland annat en anpassning av ersättningar för LSS-verksamheten till nivån i jämförbara kommuner. I den granskning som konsultföretaget InRikta AB genomfört på uppdrag av Norrtälje kommun (dnr: KSON 2023-460) konstateras att även efter en höjning av ersättningarna 2024 beräknas kostnaderna vara lägre än genomsnittet i länet.

KSON rapporterade in 16 ej verkställda beslut för invånare som inväntar plats på gruppboende och serviceboende per 2023-12-31. Effekten av ej verkställda beslut är både ekonomisk och social. I snitt kostar en plats på gruppboende och serviceboende en miljon kronor per år vilket innebär en större latent kostnad som inte återfinns i budget 2024. I och med att Norrtälje kommun har platsbrist innebär det att invånare som beviljats boende i en längre utsträckning bor med sina föräldrar. Det innebär en fördröjning i individens inträde i självständigt boende samt slitningar i familjen. Vid en oskälig väntan på boende riskerar KSON att erläggas en särskild avgift enligt LSS. Avgiften kan uppgå till en miljon kronor per år och individ.

Boende LSS, barn och unga

Kommunalförbundets LSS-boenden för barn drivs av Tiohundra AB, i bostäder som tillhandahålls av Norrtälje kommun. I likhet med bolagets vuxenboenden behöver kompetensen förstärkas. Budgeten för 2024 har därför utökats med 3,4 mnkr, jämfört med årsprognosen 2023.

Övrigt

KSON inleder under första delen av 2024 en genomlysning av insatserna ledsagning, avlösarservice och personlig assistans. Syftet med genomlysningen är att säkerställa kvaliteten i genomförandet av insatserna samt säkerställa att beslut verkställs.

4.1.2.3 Insatser för personer med funktionsnedsättning (ej LSS & SFB)

Insatser för personer med funktionsnedsättning (ej LSS & SFB) sker utifrån socialtjänstlagen och innefattar de med psykisk funktionsnedsättning 0–64 år.

Nettokostnad, insatser till personer med funktionsnedsättning (ej LSS/SFB) (mnkr)	Jan-feb 2024			Budget och prognos helår 2024			
	Utfall perioden	Budget perioden	Avvikelse perioden	Budget 2024	Prognos 2024	Avvikelse budget-prognos	Utfall 2023
Biståndsbedömning	1,2	1,4	-0,2	8,3	8,3	0,0	6,5
Boendestöd i ordinärt boende	1,8	1,9	-0,1	11,5	11,5	0,0	11,0
Meningsfull sysselsättning	1,0	1,0	0,0	5,8	5,8	0,0	5,5
Bostad med särskild service, sol	9,6	9,2	0,4	55,1	55,1	0,0	51,8
Öppen verksamhet	0,5	0,4	0,1	2,1	2,1	0,0	2,1
Övrigt	4,7	5,1	-0,4	30,6	30,6	0,0	27,4
Summa	18,7	18,9	-0,2	113,5	113,5	0,0	104,3

Sammantaget beräknas kostnaderna att öka med 9,2 mnkr jämfört med 2023. Läs mer om de största verksamhetsområdena nedan.

Endast ett fåtal uppräknings- och ersättnings- har gjorts 2024. Detta beror på att en granskning av boenden ska genomföras där individer som skulle kunna ha en annan typ av boende än de har idag ska kartläggas och hela boendekedjan ska ses över.

Biståndsbedömning avser den bemanning som krävs för att hantera ansökningar, utreda behov, bevilja omsorgsinsatser och följa upp dessa. Kapaciteten i biståndsbedömningen följer befolkningens behov.

Volymmer inom insatser för personer med funktionsnedsättning (ej LSS & SFB)	Utfall 2022	Utfall 2023	Budget 2024	Utfall jan-feb 2024	Prognos 2024 2026
Bostad med särskild service (SOL) THAB	37	37	38	38	38
Bostad med särskild service (SOL) Köpta platser, snitt per år	20	24	23	26	23
Boendestöd, antal personer	260	283	278	289	278
Boendestöd, antal timmar, snitt per månad	2 278	2 250	2 252	2 178	2 252

Bostad med särskild service (SOL)

För vuxna personer med psykiska funktionsnedsättningar ("socialpsykiatri") är flera av de boenden som kommunen upplåter inte ändamålsenliga. Det ökade behovet beräknas vara ytterligare cirka 30 boendeplatser under perioden 2024-2026. Denna utökning torde kunna tillgodoses på annat sätt än genom nybyggnation. Liksom för målgruppen LSS behöver Norrtälje kommun finansiera både volymökningen och KSON ökade hyror för nya boenden.

4.1.2.4 Färdtjänst, riksfärdtjänst och öppen förskola

Kommunalförbundet bistår Region Stockholm med utredningar inför deras beslut om färdtjänst medan förbundet ansvarar för riksfärdtjänst. Kommunalförbundets öppna förskola drivs av Tiohundra AB till fast ersättning. Ingen uppräkningsplaneras 2024. Kostnaderna för 2024 väntas i stort motsvara utfallet 2023.

Nettokostnad, Färdtjänst/ riksfärdtjänst samt öppen förskola (mnkr)	Jan-feb 2024			Budget och prognos helår 2024			
	Utfall perioden	Budget perioden	Avvikelse perioden	Budget 2024	Prognos 2024	Avvikelse budget-prognos	Utfall 2023
Färdtjänst/Riksfärdtjänst	0,1	0,1	0,0	0,7	0,7	0,0	0,6
Öppen förskola	0,3	0,3	0,0	2,0	2,0	0,0	1,9
Summa	0,5	0,5	0,0	2,7	2,7	0,0	2,5

4.1.3 Politik och förvaltning, gemensam finansiering

Förvaltningen beräknas utgöra 1,3 procent av kommunalförbundets nettokostnader 2024. Till kommunalförbundets förvaltning räknas dess politiska organ, revision, ledning och administration. I kostnaderna inräknas även administrativt stöd, lokalhyror med mera för de som arbetar med myndighetsutövning för enskild. Förvaltningen svarar även för ägar- och beställarstyrning samt utvecklings- och utredningsuppdrag. Antal årsarbetare beräknas till 33 under 2024.

Nettokostnad, förvaltning & politik (mnkr)	Jan-feb 2024			Budget och prognos helår 2024			
	Utfall perioden	Budget perioden	Avvikelse perioden	Budget 2024	Prognos 2024	Avvikelse budget-prognos	Utfall 2023
Förvaltning	6,1	7,7	-1,5	46,0	46,0	0,0	42,3
Politik	0,4	0,4	0,0	2,6	2,6	0,0	2,1
Summa	6,5	8,1	-1,6	48,6	48,6	0,0	44,4

Under 2024 planeras för att genomföra medarbetardialoger med invånarna. Syftet med en dessa är att låta invånare ge synpunkter på hur de upplever den hälso-, sjukvård och omsorgen som kommunalförbundet svarar för samt och hur de vill att denna utvecklas.

4.2 Investeringsbehov

Försörjningskvoten i Norrtälje kommun kommer att försämrats ytterligare framgent. Med allt färre som tar hand om allt fler torde traditionellt sätt bemanna bli allt svårare. Möjligheterna till robotisering, automatisering och digitalisering i utförlädet behöver därför förstärkas. Detta kommer i sin tur att innebära ökade behov av investeringar som behöver finansieras.